

Handläggare
Josefin Lokvist
Telefon: 08-50812197

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
25 maj 2023

Motion om utfallsmått i den sociala omsorgen

Svar på remiss från Kommunstyrelsen KS 2023/106

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har på remiss från kommunstyrelsen fått en motion om utfallsmått i den sociala omsorgen. I motionen lyfter skribenten att det är av stor vikt att sociala insatser bidrar till en tydlig effekt för individen. Utfallsmått är en intressant uppföljningsindikator som möjliggör jämförelse och fördjupad förståelse kring vilka aktörers insatser som fungerar respektive vilka som inte fungerar. Skribenten anser att Stockholms stad bör vidareutveckla arbetet med utfallsmått för en fördjupad dialog och att utfallsmått även bör utvärderas som komponent i ersättningsystemet vid upphandling av sociala tjänster.

Förvaltningen håller med skribenten om att det är viktigt att sociala insatser bidrar till tydliga effekter för individen. Att ta fram lämpliga utfallsmått är en god tanke men förvaltningen ställer sig tveksam till att det är något som staden i nuläget ska utreda vidare. Frågan är komplex och det finns många aspekter som behöver beaktas. Förvaltningens uppfattning är också att effektutvärderingar som har till syfte att ge vägledning och ökad förståelse kring huruvida en insats fungerar eller inte ofta är longitudinella och kräver flera mättillfällen, något som den kommunala socialtjänsten inte har den metodologiska kompetensen att hantera. Arbetet med utfallsmått är en fråga som Socialstyrelsen arbetat med i många år och som bör fortsätta utredas på nationell nivå.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion om utfallsmått i den sociala omsorgen till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast 16 juni 2023. Motionen är skriven av Gabriel Kroon (SD).

Motionen har även remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Kungsholmens och Skarpnäcks stadsdelsnämnder.

Ärendet

I motionen lyfter skribenten att det är av stor vikt att sociala insatser bidrar till en tydlig effekt för individen. Ett steg i att fördjupa förståelsen av verklig effekt är att möjliggöra jämförelse mellan aktörer som utför sociala tjänster. Utfallsmått är en intressant uppföljningsindikator som möjliggör jämförelse och fördjupad förståelse kring vilka aktörers insatser som fungerar respektive vilka som inte fungerar. Humana har definierat fyra aktuella utfallsmått som kan ligga till grund för jämförelse. Dessa kan utgöra en inspiration för stadens egna framtagande av lämpliga mått.

1. Andel avslutade uppdrag som lett till lägre grad av insats.
2. Andel i målgruppen som når målen i sin genomförandeplan i sin helhet eller delvis.
3. Föräldrars och barns bedömning av genomgången IHF-behandling (Intensiv Hemmabaserad Familjebehandling).
4. Andel ungdomar som går till en lägre intensiv insats efter TFCO-placering (Treatment Foster Care Oregon som är en förstärkt familjehemsplacering).

Skribenten anser att Stockholms stad bör vidareutveckla arbetet med utfallsmått för en fördjupad dialog och att utfallsmått även bör utvärderas som komponent i ersättningsystemet vid upphandling av sociala tjänster.

Mot bakgrund av detta föreslår skribenten att:

1. Socialnämnden ges i uppdrag att utreda lämpliga utfallsmått för den sociala omsorgen samt löpande återge uppföljning på aktörsnivå.
2. Socialnämnden ges i uppdrag att genomföra erforderliga revideringar av upphandlingar för att avkräva redovisning av utfallsmåtten.
3. Socialnämnden ges i uppdrag att undersöka hur ersättningsystemet till aktörer inom den sociala omsorgen kan integrera måluppfyllnaden av utfallsmått, som en ersättningskomponent.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med sociala avdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 15 maj 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen håller med skribenten om att det är viktigt att sociala insatser bidrar till tydliga effekter för individen. Inom socialtjänsten i Stockholms stad finns det många olika insatser, interventioner och

behandlingar. Evidensbaserade metoder ska ligga till grund i insatserna. En insats, intervention eller behandling kan definieras som en medveten åtgärd som riktar sig till en brukare/klient och som syftar till att uppnå ett visst mål för brukaren/klienten. Målet för alla sociala insatser, interventioner och behandlingar är i grunden att hjälpa den behövande och/eller utsatta individen. Att mäta resultaten av sociala interventioner är viktigt utifrån ett etiskt perspektiv eftersom den som behöver hjälp inte ska utsättas för verkningslösa insatser/behandlingar. Utvärdering av sociala interventioner kan även bidra till ökad kostnadseffektivitet som inte enbart gynnar verksamheterna utan även den enskilde brukaren/klienten.

Att ta fram lämpliga utfallsmått är en god tanke men förvaltningen ställer sig tveksam till att det är något som staden i nuläget ska utreda vidare. Frågan är komplex och det finns många aspekter som behöver beaktas. Utfallsmått används för att mäta resultat, det vill säga ett mått på effekten av en viss insats, intervention, behandling eller åtgärd. Ett utfallsmått bör vara relevant för interventionens/behandlingens mål, ofta med fokus på den specifika målgruppen. Inom det sociala arbetet kan samma typ av insats ha olika syften och dessa syften måste i normalfallen tas hänsyn till. Ett utfallsmått behöver därför väljas med hänsyn till målet och syftet i varje enskild insats. Ett generellt utfallsmått på individnivå kan därför vara problematiskt och kommer inte kunna svara på frågan varför vissa effekter sker i en intervention, behandling eller åtgärd. Syftet med ett generellt utfallsmått blir därför att undersöka om vissa effekter sker. En möjlig konsekvens av detta kan i förlängningen vara att resultaten ger en falsk vägledning till praktiken, något som senare kan gå ut över brukarna/klienterna, om resultat endast visar om en effekt sker och inte på vilket sätt eller varför.

Förvaltningens uppfattning är också att effektutvärderingar som har till syfte att ge vägledning och ökad förståelse kring huruvida en insats fungerar eller inte ofta är longitudinella och kräver flera mättillfällen, något som den kommunala socialtjänsten inte har den metodologiska kompetensen att hantera. Arbetet med utfallsmått är en fråga som Socialstyrelsen arbetat med i många år och som bör fortsätta utredas på nationell nivå.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor
Motionen.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-05-08
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2023-05-08